

TANTÁRGYI PROGRAM

Tantárgy neve: Nemzetközi intézményi gazdaságtan	Tantárgy Neptun kódja: GTGVÖ2100MN Gazdaságtudományi és Módszertani Intézet
	Tantárgyelem: modultárgy
Tárgyfelelős:	Bartha Zoltán, egyetemi docens https://gemi.uni-miskolc.hu/barthazoli
Tematika:	https://gemi.uni-miskolc.hu/NIG
Előadások ideje:	csütörtök 8:00-10:30
Előadások helye:	A4/421B
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2+1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: Rámutatni az általános gazdasági optimalizációt kívülről befolyásoló intézményi tényezők (szokások, attitűdök, szabályozások, politikák) jelentőségére, ill. arra, hogy ezek a befolyásoló tényezők országról országra igen nagy változatosságot mutatnak.	
Fejlesztendő kompetenciák:¹	
tudás: T1 (VSZ)	
képesség: K1 (VSZ)	
attitűd: A3, A5 (VSZ)	
autonómia és felelősség: AF5 (VSZ)	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás és gyakorlat:	
03/02	Pareto optimum viszonya a gazdasági gyakorlathoz – a társadalomtudományi vizsgálódások szintjei. Intézmények szerepe: mire hatnak? Új intézményi közgazdaságtan: fogalmak, modellek, tesztek. Befogadó és kizsákmányoló intézmények. Korlátozott és nyílt hozzáférésű rend
03/09	1. téma: Örökbefogadások Japánban: 2011-ben 81.000 embert fogadtak örökbe Japánban. 90%-uk felnőtt volt. Ügynök-megbízó ellentét
03/16	2. téma: „Flexicurity” – Rugalmas biztonság Dániában. A munkaerőpiac egy sajátos esete – ösztönzők szerepe
03/23	3. téma: Pénz és a bizalom, pénzügyi kudarcok, és a pénzek új formái
03/30	4. téma: Megosztáson alapuló gazdaság. Az Airbnb és az Uber esete
04/06	5. téma: Plágium Kínában – miben áll a szellemi tulajdon lényege
04/13	6. téma: Radikálisan új innovációk és a szabályozás – önzetű autók Összefoglalás: az intézményi struktúra jelentősége és a pályafüggő/útfüggő fejlődés
04/20	Dékáni szünet – nincs oktatás
04/27	Teszt és hallgatói prezentációk
Rendkívüli helyzetre vonatkozó kiegészítés A tematikában leírtak a jelenléti oktatásra vonatkoznak. Amennyiben félév közben áttérünk az online oktatásra, az itt leírtak változhatnak, amiről a hallgatók a Neptunban kapnak értesítést.	

¹ A kompetenciák jelölésében a sorszám a szakok képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) szereplő sorrendet jelenti, T: tudás, K: képesség, A: attitűd, AF: autonómia és felelősség. Olyan tárgy esetében, amelyet több szakon is oktatnak egyszerre, az igényelt/fejlesztett kompetencia sorszáma szakonként kerül megadásra. A sorszám mellett zárójelben található a szakok rövidítése: (EEF: emberi erőforrások, GM: gazdálkodási és menedzsment, KM: kereskedelem és marketing, NG: nemzetközi gazdálkodás, PSZ: pénzügy és számvitel, TV: turizmus-vendéglátás, VSZ: vezetés és szervezés).

Az előadást azonnal követi a gyakorlati foglalkozás is. Az órák felépítése: az oktató rövid áttekintést ad az adott területről, majd a hallgatókkal közösen megvitatja az egyes témákhoz előre kiadott anyagokat.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az aláírás megszerzése: Az aláírás megszerzésének feltétele legalább 10 pont összegyűjtése az órai aktivitásból, ill. az órai prezentációból. Azok a hallgatók, akik nem tudnak részt venni az órákon, e két tevékenységet beadvány készítésével válthatják meg. A beadvány terjedeleme 7.500 szó (~15 oldal), a hozzá kapcsolódó határidők megegyeznek a prezentáció határideivel. Amennyiben a beadványról kiderül, hogy nem a hallgató saját munkája, külső forrásokra épül, amiket hivatkozás nélkül vesz át a benyújtó, a feladat pontszáma automatikusan nullázódik, és az aláírás megtagadásra kerül.

A vizsgára bocsátás feltétele: aláírás megszerzése

Kollokvium teljesítésének módja, értékelési szempontjai:

Nemzetközi intézményi gazdaságtanból három részből tevődik össze a megszerezhető jegy:

1. Órai aktivitás: a megjelölt anyagokat előre el kell olvasni, az órán az anyag megvitatásába aktívan be kell kapcsolódni (max. 10 pont).
2. Órai prezentáció: a téma egyeztetése és a prezentáció elküldése a bartha.zoltan@ekon.me emailcímrre (max. 10 pont).
Határidő (ld. lejjebb) késés esetén (akár a téma egyeztetéséről, akár a diák elküldéséről van szó) minden egyes nap késés egy pont levonást eredményez. Több mint 10 nap késés ezt a feladatrészt lenullázza, ami egyben az aláírás megtagadását is eredményezi.
3. Feleletválasztós teszt az óra anyagából; időtartama: 15 perc (max. 10 pont)

Órai prezentáció-beadvány témája: Egy intézményi megoldás hazai működése, és egy másik EU tagországgal való összevetése. A hallgató feladata, hogy bemutassa a kiválasztott szabályaiban megmutatkozó hazai és külföldi sajátosságokat, rámutasson az egyik ill. a másik rendszer előnyeire, hátrányaira, majd javaslatot tegyen arra, hogy mit használhatunk mindebből Magyarországon, hogyan segíthetnek az elhangzott információk abban, hogy hatékonyabbá válhasson a hazai működés.

Időtartam: 10-15 perc (10-15 dia). A forrásokat kérem pontosan jelölni és hivatkozni!

Lehetséges intézményi megoldások (nem kimerítő felsorolás)

- egy meghatározott piac korrekt versenykörülményeinek szabályai (a munkaerőpiactól kezdődően az oktatási szolgáltatásokon át a pénzügyekig vagy a feldolgozóipar valamely területéig)
- valamely állami funkció szabályai (az adózástól az igazságszolgáltatáson át a diplomáciáig vagy a belbiztonságig)

A hallgatók a félév során végzett munkájuk alapján aláírást kapnak, és az ott megszerzett pontokat hozzák tovább a vizsgára, ahol a hozott pontokhoz hozzáadódik a feleletválasztós teszt eredménye. A tesztkérdések (összesen 10 darab) a legfontosabb fogalmakra, a közöttük lévő összefüggésekre, és a fogalmak gyakorlati példáira kérdeznek rá.

Ponthatárok: 30-27 pont: jeles; 26-24 pont: jó; 23-20 pont közepes; 19-15 pont: elégséges; 15 pont alatt: elégtelen.

Határidők:

- Hallgatói prezentáció témájának egyeztetése: március 23. (minden nap késlekedés 1 pont levonásával jár)
- Hallgatói prezentáció diáinak elküldése: április 25. (késés: -1 pont/nap)
- Hallgatói prezentáció bemutatása: ld. félév beosztása

- Órai aktivitást és prezentációt kiváltó beadvány témájának egyeztetése: március 23. (késés: -1 pont/nap)
- Órai aktivitást és prezentációt kiváltó beadvány megküldése: április 25. (késés: -1 pont/nap)

Ha a határidőt nem tartja valaki, vagy a határidő túllépés miatt pontokat kell levonni, előfordulhat, hogy nem éri el az aláíráshoz szükséges 10 pontot, és így nem tud jegyet szerezni a tárgyból.

Kötelező irodalom:

A tárgy segédletei az egyetemi eLearning rendszerben érhetőek el: <https://elearning.uni-miskolc.hu/zart/>
Douglas North: Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge University Press, 1990

Gosta Esping-Andersen: The Three Worlds of Welfare Capitalism. Princeton University Press, 1998.

Ajánlott irodalom:

Bartha Zoltán, Sáfrányné Gubik Andrea, Tóthné Szita Klára: Intézményi megoldások, fejlődési modellek.

GNR Szolgáltató és Kereskedelmi Bt., 2013. Letölthető: https://mpr.a.uib.uni-muenchen.de/50901/1/MPRA_paper_50901.pdf

Daron Acemoglu – James A. Robinson: Miért buknak el nemzetek? HVG Könyvek, 2013.

Douglas North: Understanding the Process of Economic Change. Princeton University Press, 2010.

Miskolc, 2023. február 1.